

Procjena utjecaja na okoliš (PUO)

PUO je procjena utjecaja na okoliš onih javnih i privatnih zahvata u okoliš (projekata) za koje je vjerojatno da će imati značajan utjecaj na okoliš.

Jeste li znali da određeni zahvati u okoliš (npr. veći građevinski radovi ili razvojni projekti) u EU moraju proći postupak procjene utjecaja na okoliš (PUO)?

PUO se radi već u ranoj fazi planiranja zahvata i to prije izdavanja lokacijske dozvole ili drugog odobrenja. Cilj ovih procjena je izbjeći štete za okoliš prije nego što se projekt odobri i cjelovito i sveobuhvatno ispitati utjecaje projekta na okoliš.

Gdje je PUO reguliran?

Direktive 2011/92/EU o procjeni utjecaja određenih javnih i privatnih projekata na okoliš, s izmjenama i dopunama Direktive 2014/52/EU.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32011L0092> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32014L0052>

Svaka država članica EU ima vlastito nacionalno zakonodavstvo koje detaljno uređuje postupak PUO. Hrvatsko zakonodavstvo možete provjeriti ovdje: Zakon o zaštiti okoliša (NN, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN br. 61/14 i 3/17)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/NIM/?uri=celex:32014L0052>

Za koje projekte je potrebna procjena utjecaja na okoliš?

- termoelektrane
- rafinerije sirove nafte
- nuklearne elektrane
- duge željeznice
- autoceste i brze ceste
- integrirana kemijska postrojenja
- postrojenja za odlaganje otpada za spaljivanje
- kamenolomi i površinski kopovi
- brane određenog kapaciteta, itd. (Vidi Dodatak I. i II. Direktive)

Za druge projekte, uključujući projekte urbanog ili industrijskog razvoja, ceste, razvoj turizma i kanalizacije i radove na otklanjanju poplava, na pojedinačnim je državama članicama EU-a da odluče hoće li biti procjena utjecaja na okoliš za svaki pojedinačni slučaj ili postavljanje specifičnih kriterija (kao što su lokacija, veličina ili vrsta projekta), tzv. screening proces.

Što se ocjenjuje?

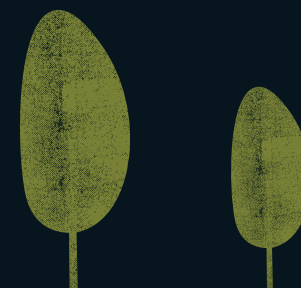
PUO procjenjuje izravne i neizravne značajne utjecaje projekta na temelju širokog raspona okolišnih čimbenika i utjecaja, uključujući

- stanovništvo i zdravlje ljudi
- biološku raznolikost
- zemljište
- tlo
- vodu
- zrak
- klimu
- krajobraz
- materijalna sredstva
- kulturnu baštinu
- opasnosti od velikih nesreća i katastrofa

Konzultacije s javnošću ključna su značajka procesa procjene utjecaja na okoliš. Postoje stroga pravila o tome kako se javnost informira o projektu kao i o postupku procjene utjecaja na okoliš (npr. elektronički, putem lokalnih novina ili putem javnih obavijesti) i kako oni na koje se to odnosi mogu sudjelovati u procesu donošenja odluka. Javnost je također obaviještena o odluci naknadno i može je osporiti pred sudovima kako je predviđeno nacionalnim pravilima.

Koje su faze postupka PUO?

- Podnošenje zahtjeva za pokretanje postupka PUO (nositelj zahvata/projekta)
- Screening: proces utvrđivanja je li procjena utjecaja na okoliš potrebna za zahvat/projekt,
- Opseg: postavljanje granica za PUO,
- Procjena utjecaja i mogućih ublažavanja posljedica: izrada izvješća o procjeni utjecaja na okoliš,
- Konzultacije s nadležnim tijelima i javnošću,
- Odlučivanje i suglasnost za projekt: postupak PUO završit će izdavanjem suglasnosti za projekt (zahvat u okoliš) (odluka nadležnog tijela ili tijela koja ovlašćuje nositelja zahvata da nastavi s projektom),
- Informacije o odluci: javnost može osporiti odluku pred sudom,
- Praćenje.

Tko ima pravo sudjelovanja u postupku PUO?

Zainteresirana javnost.

Smatra se da nevladine organizacije koje promiču zaštitu okoliša (i ispunjavaju sve uvjete prema nacionalnom pravu) imaju interes za takve postupke, stoga se te organizacije smatraju članovima zainteresirane javnosti.

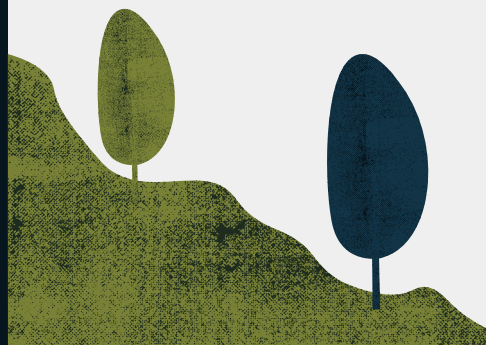
Tko je tko prema Direktivi?

Izrađivač: podnositelj zahtjeva za odobrenje za privatni projekt ili tijelo javne vlasti koje pokreće projekt

Nadležna tijela: tijelo ili tijela koja su u svakoj državi članici nadležna za obavljanje dužnosti koje proizlaze iz Direktive o PUO i nacionalnog zakonodavstva

Javnost: znači jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba i, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili praksom, njihova udruženja, organizacije ili skupine

Zainteresirana javnost: znači javnost na koju utječu ili će vjerojatno biti pogođeni postupcima donošenja odluka o okolišu ili koja ima interes u njima

Kada se može sudjelovati u postupku PUO?

Sudjelovanje javnosti odvija se u svakoj fazi procesa procjene utjecaja na okoliš gdje javnost može komentirati informacije dane o predloženom projektu.

Postoje rokovi u nacionalnim provedbenim zakonima koji se moraju poštovati u tom pogledu. Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08).

Koje su koristi od sudjelovanja javnosti u postupku procjene utjecaja na okoliš?

1. Informiranje svih dionika o konkretnom projektu
2. Prikupljanje podataka i informacija od javnosti
3. Veća kvaliteta projekta i izrada alternativa
4. Partnerstvo između donositelja odluka i javnosti
5. Bolja kvaliteta praćenja projekta

Izvori:

Europska komisija, Procjena utjecaja na okoliš:

https://environment.ec.europa.eu/law-and-governance/environmental-assessments/environmental-impact-assessment_en

Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša:

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_06_64_2177.html

Justice and Environment

Justice and Environment je mreža europskih organizacija za zaštitu okoliša.

📍 Udolní 33, Češka

☎ +36 1 322 8462

✉ info@justiceandenvironment.org

🌐 justiceandenvironment.org

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

